

בנושא: הקמת מרכזי העשרה רב גילאים לתחומי המדעים והמחשוב בחברה הדרוזית במדינת ישראל

1. השירות הטובין המוצע:

מיזם משותף בין משרד המדע והטכנולוגיה לבין חברת YTEK הפועלת בשיתוף פעולה עם המרכז לרובוטיקה בטכניון. במסגרת מיזם זה המשרד במימון הקמת מרכזי העשרה בתחומי המדעים והמחשוב, אשר יהוו מוקד מידע וישרתו את התושבים הדרוזים ברשויות המקומיות במדינת ישראל. המרכז ישמש את הסביבה החל מהגיל הרך וכלה באוכלוסיית הקשישים.

2. הרציונאל:

ברוח החלטת הממשלה מס' 2861 בדבר תכנית רב-שנתית לפיתוח ולהעצמה ביישובים הדרוזים והצ'רקסים לשנת 2011-2014, למתן עדיפות בתחום החינוך למגזר הדרוזי והצ'רקסי, המשרד מבקש לבצע מיזם משותף להקמת מרכזי העשרה בתחומי המדעים והמחשוב ביישובים דרוזים במדינת ישראל, אשר מטרתו להרחיב ולהעמיק את הידע, החשיבה והסקרנות המדעית והטכנולוגית בקרב ילדים ובני נוער מהמגזר הדרוזי והצ'רקסי באזורי הפריפריה, הגיאוגרפית והחברתית, הרחוקים ממרכזי המדע והידע ושאינם זוכים לחשיפה מדעית. במסגרת החלטת הממשלה מס' 2861 קבעה הממשלה לייחד את היישובים הדרוזים והצ'רקסים מתוך כלל אזורי העדיפות הלאומית שהוגדרו בהחלטת הממשלה מס' 1060, ולקבוע להם תכנית פיתוח לשנים 2011-2014, מאחר שלאוכלוסייה זו מאפיינים ייחודיים המבחינים בינה לבין יתר מגזרי האוכלוסייה בישראל. הדרוזים בישראל הם עדה דתית סגורה, אשר בשל נסיבות היסטוריות ובעקבות הרדיפות מהן סבלה בעבר, התיישבה באזורים מרוחקים ומבודדים, אשר הנגישות אליהם קשה. בהמשך לכך, בעקבות המשבר הכספי ברשויות והמצב הסוציאקונומי של האוכלוסייה (הנובע, בין היתר, מחוסר זמינות קרקעות ועלויות פיתוח גבוהות בשל המציאות הטופוגרפית של יישובים אלו וגידול האוכלוסייה), כמעט ולא מתקיימות פעולות חינוכיות בלתי פורמאליות. כמו כן, אחוז הזכאים לבגרות ואחוז בעלי תעודת בגרות במגזר זה נמוך באופן יחסי ליתר המגזרים (היהודי והערבי). בנוסף, אחוז האקדמאים במגזר הדרוזי עומד על 6.7% לעומת 11.6% במגזר הערבי ו-26.5% במגזר היהודי. אחוז הסטודנטים הדרוזים עומד על 1% לעומת 8% באוכלוסייה הערבית ואחוזם בתארים מתקדמים נמוך מאוד ביחס למגזרים אחרים. על פי ההערכות, נתונים אלו נובעים, בין היתר, מהעובדה שאחוז המשרתים בצה"ל מבני העדה הדרוזית מגיע ל-83%, אחוז גבוה מהאחוז באוכלוסייה הכללית (שעומד כיום על 72%). הצעירים הדרוזים והצ'רקסים, שמתגייסים לשלוש שנים לפחות, דוחים בעקבות כך את לימודיהם האקדמאיים במשך שנים, דבר שגורם להם לנחיתות מובנית מול אוכלוסיות מיעוטים אחרות בהתמודדותם לאחר מכן בשוק העבודה, בין אם הפרטי ובין אם הציבורי, בין היתר בגלל אובדן השנים ובגלל הפער בניסיון מקצועי שמתרחב לאורך השנים אל מול מועמדים אחרים.

מכלול הנסיבות המיחדות את המגזר הדרוזי והצ'רקסי, והמאפיינים המובחנים של מגזרים אלו, הביאו ליצירת פערים מובנים בין היישובים הדרוזים ותושביהם לבין יתר היישובים במדינת ישראל בכלל, ובכלל זה אלו שהוגדרו כאזורי עדיפות לאומית בהחלטה מס' 1060.

על מנת לצמצם פערים אלו, תוך מתן אפשרות לאוכלוסייה הדרוזית והצ'רקסית לשמור על מאפייניה המיוחדים, הוחלט במסגרת החלטת הממשלה מס' 2861 להכיר ביישובים דרוזים וצ'רקסים הכלולים בנספח אשר צורף להחלטת ממשלה זו כאזור עדיפות לאומית, ולהעניק לו סיוע כמפורט בהחלטה.

ברוח החלטת הממשלה, ועל מנת לקדם את האוכלוסייה הדרוזית והצ'רקסית, במסגרת מדיניות המשרד לפיתוח מצוינות וחשיפת נוער לנושאים מדעיים וטכנולוגיים, במטרה להקנות לבני נוער את הכלים שיאפשרו להם להשתלב בתחומי המדעים והטכנולוגיה, אשר ישמשו כסוללי דרך בתחום, החליט המשרד להקים מרכזי העשרה בתחומי המדעים והמחשוב, אשר מטרתם להרחיב ולהעמיק את הידע, החשיבה והסקרנות המדעית והטכנולוגית בקרב ילדים ובני נוער מהחברה הדרוזית והצ'רקסית.

3. תכולת המיזם:

יובהר כי החלטת הממשלה שצוינה מעלה מתייחסת ל- 16 יישובים הנכללים בתוך גבולות הקו הירוק. יחד עם זאת, המשרד מבקש במסגרת מיזם זה לאפשר לכלל היישובים הדרוזים להשתלב במסגרת המיזם כלומר, גם יישובים דרוזים הממוקמים מחוץ לגבולות הקו הירוק.

4. מטרת מרכזי העשרה בתחומי המדעים והמחשוב:

- א. קידום נושא המדעים ביישובים הדרוזים בישראל.
 - ב. יצירת מפגשים בין האוכלוסייה המבוגרת מתחום המדע עם בני הנוער, תוך רצון להעביר את הידע והניסיון שנצבר.
 - ג. הקניית מושגים במדע וטכנולוגיה
 - ד. חיזוק הביטחון העצמי ותחושת המסוגלות בקרב האוכלוסייה המקומית
 - ה. חקר תופעות וחוקי הטבע תוך כדי התנסות מעשית ושימוש בטכנולוגיות עכשוויות.
 - ו. פיתוח יחס חיובי של הילדים ובני הנוער לנושא המדעים תוך הכוונה עתידית ללימודים אקדמיים בתחום.
 - ז. יצירת מקום תעסוקה לסטודנטים דרוזים הלומדים את תחומי המדעים.
- המרכזים יצוידו במיטב הציוד הדרוש להפעלת תכניות מדעים בכל התחומים: מחשבים, מדעי הטבע, רובוטיקה ועוד.

5. עם מי יערך המיזם?

המיזם יערך בין המשרד ובין YTEK הפועלת בשיתוף פעולה עם המרכז לרובוטיקה בטכניון. כאשר חברת YTEK תעמיד לטובת הפרויקט 2.2 מיליון ₪ ממקורותיה. במסגרת הפרויקט יוקמו מרכזי ידע מדעיים בתחומי הרשויות הדרוזיות (בקרב רשויות אשר יציגו מבנה מתאים ויכולת לתחזק את המרכז בשנים הבאות). המרכזים יוקמו כפרויקט שנתי כאשר ההקמה תתבצע מכספי המיזם וככל שניתן מציינג שיוצג ע"י הרשויות. ייחתם חוזה בין המשרד לחברת YTEK לתקופה של שנה עם אופציה להארכה לשלוש שנים נוספות.

YTEK היא גוף מקצועי המפעיל בכל הארץ פרויקטים בתחום מדע וטכנולוגיה. המשרד מכיר ומוקיר את פעילותם ונחשף למספר פרויקטים מוצלחים שהופעלו על ידם במהלך השנים האחרונות.

6. עלות הקמת מרכזי העשרה:

עלות כוללת ע"ס 4.4 מיליון ש"ח
2.2 מיליון ש"ח ישולם ע"י משרד המדע והטכנולוגיה. סכום זה יממן משכורות (כוח אדם), הוצאות ציוד וחומרים וכן, הוצאות אחרות נוספות. (מצ"ב פירוט תקציב שנתי)
2.2 מיליון ש"ח ישולם ע"י YTEK.
(מצ"ב פירוט תקציב שנתי) עד ל- 50 ש"ח ייגבו מכל תלמיד כדמי רצינות להשתתפות בחוגים שיתקיימו.
משרד ראש הממשלה העמיד לצורך הפרויקט סך של 2 מיליון ₪.

התקציב מתקנת פרחי מדע 19040213.

7. ההליך הצפוי:

להלן אבני הדרך המתוכננים להקמת המרכז:

15.12.11 – פרסום מודעה לרשויות הדרוזיות בצפון הארץ ובגולן, לגבי התנאים להקמת המרכזים, לרבות השתתפות הרשויות בפרויקט, כולל העמדת מבנה מתאים והתחייבות להמשך הפעלת המרכז לתקופה של שנתיים נוספות לפחות.
01.01.12 - הצטיידות והתאמת המרכז לפעילות הנדרשת
01.02.12 - פתיחת קורסי העשרה
01.03.12 - פתיחת קורסים בסיסיים לאוכלוסייה המבוגרת
01.07.12 - הפעלת סדנאות קיץ בנושא מדעים
01.10.12 - ישיבת סיכום הפקת לקחים ותוכנית להמשך

8. להלן רשימת היישובים הדרוזים הנוספים על אותם 16 יישובים המנויים בהחלטת הממשלה:

- בוקעאתא
- מסעדה
- עין קנייא
- מגידל שמש

בב"כ ה ,
אבי ענתי

סמנכ"ל לתאום, תכנון ובקרה